

Minister Finansów

Warszawa, 17 lipca 2025 roku

Sprawa: Interpelacja nr 10766
Pana Posła Janusza Kowalskiego
w sprawie spadku efektywności zastosowania w 2024 r.
Systemu Teleinformatycznego Izby Rozliczeniowej
Znak sprawy: DNK1.054.8.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację w sprawie spadku efektywności zastosowania w 2024 r. Systemu Teleinformatycznego Izby Rozliczeniowej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 10766 złożoną przez Pana Posła Janusza Kowalskiego w sprawie spadku efektywności zastosowania w 2024 r. Systemu Teleinformatycznego Izby Rozliczeniowej przekazuję na ręce Pana Marszałka poniższe informacje i wyjaśnienia.

1) Z czego wynika spadek efektywności zastosowania STIR na przełomie lat 2023 i 2024? Czy Ministerstwo Finansów oczekuje, że ulegnie on odwróceniu? W jakiej perspektywie czasowej? Jakie czynności podjęło Ministerstwo Finansów, aby osiągnąć ten efekt?

System Teleinformatyczny Izby Rozliczeniowej (STIR) to narzędzie stosowane w sytuacjach szczególnych, w których zachodzi konieczność przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych, a inne działania organów KAS mogłyby okazać się niewystarczające. Blokady rachunków bankowych podmiotów kwalifikowanych mają charakter prewencyjny i służą przeciwdziałaniu uszczupleniom dochodów budżetowych, przy czym ich skuteczność uwarunkowana jest m.in. dostępnością środków pieniężnych. Przedłużenie blokady na okres do 3 miesięcy jest determinowane możliwością zabezpieczenia zobowiązania podatkowego o określonej wartości,

tj. przekraczającej 10 tys. euro, z uwagi na uzasadnioną obawę, że podmiot kwalifikowany nie wykona istniejącego lub mającego powstać zobowiązania podatkowego lub zobowiązania z tytułu odpowiedzialności podatkowej osób trzecich. Osobną kwestią, potwierdzoną orzecznictwem sądowym, jest aktualność wyłudzenia skarbowego, tj. trwający proceder, nie zaś mający miejsce w przeszłości. Z tych powodów liczba podmiotów objętych blokadami, bądź kwota ogółem zablokowanych środków finansowych nie poddają się prostym porównaniom. Mogłyby one bowiem okazać się obarczone licznymi błędami metodologicznymi. Dlatego też nie można dokonać prostego zestawienia liczby podmiotów kwalifikowanych objętych blokadami z liczbą wykrytych fikcyjnych faktur i na tej podstawie wyciągać wnioski.

2) Dlaczego liczba blokad rachunków oraz wartość zablokowanych środków uległa istotnemu zmniejszeniu – mimo ponad dwukrotnego zwiększenia aktywności podatkowych przestępców? Czy oznacza to, że administracja podatkowa odchodzi od praktyki blokowania kont podmiotów zidentyfikowanych jako „znikający podatnicy” lub „brokerzy”?

Blokady rachunków bankowych podmiotów kwalifikowanych, dokonywane są w ramach precyzyjnych przesłanek ustawowych, tj. mają one na celu przeciwdziałanie wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych, niezależnie od tego, jakiego rodzaju schematów używają podmioty dążące do wyłudzenia nienależnych korzyści podatkowych. Regulacja ustawowa nie odnosi się do pojęć takich jak „znikający podatnik”, „broker” czy „bufor” i nie ogranicza możliwości zastosowania blokady rachunku bankowego podmiotu kwalifikowanego do sytuacji związanych z tzw. karuzelami podatkowymi. Przesłanką działania organu nie jest więc pełnienie danej roli w łańcuchu dostaw czy rodzaju transakcji, lecz uprawdopodobniona możliwość wykorzystywania przez podmiot kwalifikowany, o którym mowa w art. 119zg pkt ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa¹, działalności banków do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi. Wartość środków na rachunkach objętych blokadą uwarunkowana jest wysokością sald utrzymywanych na tych rachunkach przez podmioty kwalifikowane, a na to organ dokonujący blokady nie ma wpływu.

3) Ile wynosiła liczba podmiotów należących do grup podwyższonego ryzyka, wykrytych przy pomocy STIR w poszczególnych latach okresu 2019-2024? W stosunku do jakiej ich części KAS podjęła dalsze czynności analityczne i kontrolne?

Tabela Liczba podmiotów zidentyfikowanych przez KIR w ramach STIR jako podmioty podwyższonego ryzyka

Okres	Liczba podmiotów zidentyfikowanych jako podmioty podwyższonego ryzyka (w tys.)
2024	126
2023	109
2022	111
2021	86

¹ Dz.U. z 2025 r. poz. 111

2020	76
2019	41

Wyjaśniam, iż nie są prowadzone odrębne statystyki w ujęciu, o którym mowa w treści drugiego z ww. pytań. Natomiast należy wskazać, iż wymienione dane są dostępne jednostkom organizacyjnym i wykorzystywane w bieżących analizach. Zasadniczo w analizach uwzględnia się wskaźnik ryzyka udostępniony w STIR uwzględniając dodatkowe kluczowe dane podatkowe.

4) Ile wynosiła w poszczególnych latach liczba powiązań karuzelowych i występujących w nich podmiotów, która została wykryta dzięki wykorzystaniu przekazywanych Szefowi KAS w trybie dziennym informacji o wskaźniku ryzyka, rachunkach podmiotów kwalifikowanych oraz dziennych zestawień transakcji?

Wyjaśniam, że dane przekazywane za pośrednictwem systemu STIR do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej stanowią istotny element procesów mających na celu identyfikację nieprawidłowości podatkowych, w tym oszustw karuzelowych. Niemniej jednak dane STIR nie mogą stanowić samodzielnej (wyłącznej) podstawy do uznania istnienia powiązania o charakterze karuzelowym. Dlatego też nie są w tym zakresie prowadzone odrębne statystyki obejmujące dane z wszystkich jednostek. Przeprowadzenie oceny występowania powiązań karuzelowych wymaga wykorzystania także innych danych przetwarzanych w systemach informatycznych Krajowej Administracji Skarbowej, w tym m.in. informacji z deklaracji podatkowych czy plików JPK_VAT. W konsekwencji dopiero zestawienie wszystkich kluczowych danych pochodzących z różnych źródeł i badanie ich wzajemnych zależności pozwala na ustalenie prawdopodobieństwa istnienia powiązania karuzelowego.

W związku z powyższym nie jest możliwe dokonanie wyszczególnienia konkretnej liczby powiązań karuzelowych i występujących w nich podmiotów wyłącznie w oparciu o dane STIR.

5) Co zrobiono od 13 grudnia 2023 r., aby zwiększyć efektywność STIR jako narzędzia służącego zapobieganiu „zniknięciu” podatkowych przestępców z wyłudzonymi środkami? Jakie dalsze kroki planuje w tym zakresie Ministerstwo Finansów na lata 2026 i 2027?

STIR jest jednym z wielu elementów i rozwiązań wykorzystywanych przez KAS w jej działaniach mających na celu przeciwdziałanie, wykrywanie i zwalczanie przestępczości podatkowej. Z oczywistych względów, sposoby wykorzystania systemu powiązane są z szerszą strategią działań w tym zakresie. W zakresie STIR, w celu zwiększenia efektywności i skuteczności działań organizowane są, między innymi, cykliczne spotkania robocze z przedstawicielami sektora bankowego, Prokuratury, Krajowej Izby Rozliczeniowej oraz pracownikami i funkcjonariuszami Krajowej Administracji Skarbowej realizującymi zadania STIR. Szkolenia i spotkania te będą kontynuowane również w kolejnych latach. Kluczowe znaczenie ma także, prowadzone w sposób ciągły, analiza i rozwój narzędzi oraz metod analitycznych wykorzystywanych w procesie przeciwdziałania wyłudzeniom podatkowym.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia, wyrażam nadzieję, że zostaną one uznane przez Pana Marszałka i Pana Posła za wyczerpujące.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Zbigniew Stawicki

Podsekretarz Stanu Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej